

Odpošilja

letnik 2, številka 1,
april 2005
cena: 500 SIT

Glasilo za krajevno obveščanje
in promoviranje ciljev društva

Naše štrikane *strani* v roke dobrim ljudem na vse strani

Salamandra v zraku

Izdano ob 70. obletnici JADRALNE ŠOLE BLOKE
za prireditev z naslovom:
"Popelji me v nebo!"

Predstavitev društva:

Mahatma Gandhi je nekoč dejal: »Skoraj vse, kar počnete, se vam bo zdelo nepomembno, toda zelo pomembno je, da to počnete.«

»Početje« aktiva, nas - kmečkih žena (prodaja zelišč, suhega sadja, spominkov ...) na Ribniškem sejmu, gasilski veselici ...) je bilo, finančno gledano, popoln polom. Toda gledano s stališča Gandhijevega izreka, še kako pomembno.

Vsak začetek je težak, smo se tolažile, ko smo »zakladale« za embalažo, prevoz ... A se ne damo!

Tako boste danes lahko prisostvovali skromni prireditvi ob 70. obletnici jadralne šole Bloke.

- ❖ 3. julija letos, na izseljensko nedeljo, lahko pridete na popoldanski klepet ob zeliščnem čaju k novemu gasilnemu domu v Novi vasi.
- ❖ **10.10.2005**, ob 17. uri pa prireditev z naslovom **»Ko gre spomin po drva, prineše najlepše dračje!«** Glavni zvezdi večera bosta zlatoporočenca Micka in France Petračeva, naša znana pevca ljudskih pesmi.

• Naslov: Društvo za zdravo življenje Bloke
Ravne na Blokah 12
1385 Nova vas

GSM: 051-228-575 e-mail: dzzdravobloke@email.si
TRR: 90672-0000314632 pri PBS

Naklada: 1500 izvodov

Besedilo ni lektorirano!

Popelji me v nebo!

Že lani sem se spogledovala z mislio, da bi vzeli za rdečo nit prireditve jadralno šolo, a ker nisem vedela o tem nič, sem rajši »vzela« 135 let pošte, kjer sem kot upokojena poštna uslužbenka bolj doma.

Kaj, če bi naredili pa letos? Z malo zamude? Saj na Blokah je itak vse bolj kasno. Še pomlad ...

Za mnenje sem sredi januarja povprašala župana Jožeta Dolesa, vendar me je hitro postavil na realna tla. Proračun občine je že zaključen, torej denarja ni. Tako pomembna obletnica pa terja več mesecev priprav.

A moj nemirni duh mi ni dal miru. Še tisto popoldne sem skočila k podžupanu Ivanu Lahu na Glino. A smola, bil je istega mnenja. »In vreme? Pomisli kakšno je lahko aprila na Blokah! in jadralni letalci ... Ne vem, premisli,« me je kot iskušen organizator »konjskih« shodov opozoril.

Tako sem idejo pokopala. A ne dokončno. 10. marca smo se na pobudo predsednika Lovske družine Nova vas, Franca Hitija, v lovskem domu prvič sestali. Gost, tečajnik jadralne šole Bloke, gospod Drago Gabriel pa je »kriv« za vse to, čemur ste danes priča. Gospod Drago, stokrat hvala!

*Martina Hribar
predsednica društva*

Rdeča nit prireditve: Jadralna šola Bloke

V oktobru sem začela »nabirati« glasbene goste za današnjo prireditve. Z vsebino za rdečo nit - jadralno šolo, si pa nisem delala skrbi. Par stakov bom že nekje izbrskala, saj to ni taka reč. A kako sem se uštela!

Panorama 1933

Nova vas - Bloke

Brez vrlih bloških študentov mi vse to ne bi »ratalo«. BOŠ, kot se uradno imenujejo, imajo sedaj močno računalniško opremo. Tako sem en slednji petek »visela« pri njih. Tadej, Miha, Anja ... nekaj za skenirat ... fotokopirat. Celo »mejl« so me navadili odpirat. Včasih smo pošto odpirali s pisarniškim nožem ...

Danes se vam bo predstavila njihova skupina.

O skupini Sto prašičkov poje

V letih od 2002 do danes sta Davorin Bole in Miha Seljak s pomočjo priateljev nenačrtno ustvarjala glasbo in besedo, ki se je manifestirala na raznih literarnih večerih in na doma posnetih, postproduciranih ploščkih. Čemu je bila vsa ta ustvarjalnost namenjena, ni bilo sicer čisto jasno, rojevala pa se je iz navdušenja nad lastno kreativnostjo in je odsevala, kar je bilo v tistem trenutku v zavesti.

Sodelovanje pa se je začelo, kot vedno, zaradi ženske. Davorinova muza iz Posočja je namreč pihnila v žerjavico njegove inspiracije in kot pijan divji petelin je z zaprtimi očmi grulil v priprta vrata, dokler ni ves svoj pesniški talent prepojil z njenim duhom. V teh trenutkih odzemljenosti je nenehno naklepal nakane, kako bi jo najbolj očaral in ji privabil smehljaj na lepe mlade ustnice. Seveda s tem, česar je bil poln. Z neizgovorljivim bistvom poezije.

Toda, da se izgovori neizgovorljivo, je potrebno preprhutati prostor s perutničkami glasbe. In tako je v iskanju kitarista naletel na Miho, ki je ustvarjanje že obesil na klin in si ravno kuhal čaj iz materine dušice. Z nepopisno naglico sta pripravila tisti večer ljubezenske lirike in ga v Kobaridu tudi izvedla.

Tako se je torej začelo sodelovanje in se potem nadaljevalo v novih podvigih, ko je bila muza iz Posočja že preteklost in je odstopila prostor drugim.

Reka ju je potem nosila naprej. Naslednji korak je bil večer sredi dolenskih gozdov, kjer so ob ognju na vrhu Belih sten napeli ušesa ribniški plezalci. V starodavnem Štanjelu s čudovitim Ferrarijevim vrtom sta pospremila v noč najdaljši dan leta. V Piranu ju je utišal veter. V nekdanjem kokošnjaku v Brežah pri Ribnici pa sta se jima prvič pridružila Anže in Luka. Anže Korošec, entuzijastičen kitarist in Luka Modic, izjemen pesnik, glasbenik in slikar, ki skrbi tudi za vizualno predstavitev dogodkov. Njun talent se je obrestoval v mariborskem klubu KGB.

Ansambel *Sto prašičkov poje* tako počasi dobiva svojo obliko in nekoč se bo razkril tudi namen njegovega obstoja. Do takrat pa imajo v načrtu še mnogo zamisli. Neosebno monoigro Pralni stroj, predavanje z diapositivi Živalstvo Norveške, večer glasbe Neila Younga, performanse, koncerte, publikacije, v načrtu pa je tudi izdajanje dnevnega časopisa z zgolj prijetnimi novicami.

V nedeljo, 3. aprila 2005, bodo izvedli krajšo kompozicijo, poimenovano France 2004.

Med novoletnimi prazniki smo dijaki iz poštne šole hodili pomagati razdeljevat pošto na glavno pošto v Ljubljani. Živo mi je ostalo v spominu pismo iz Nemčije. Pa ne zaradi lepe ovojnice in znamke, marveč naslova, ki se je glasil: **Zakonca Petrač, Bloke**. Že takrat sta bila Micka in France tako znana, da je pismo s tako pomanjkljivim naslovom prišlo k njima na Hudi vrh. Danes pa brez njiju in Obloškega Tončka (lik vzet iz Jurčičevih Rokovnjačev, ki ga igra France Škrabec) ne mine nobena prireditev.

Za to priložnost je Micka iz spomina priklicala rusko pesem, prevedeno v slovenščino, katero so prepevali na mitingih po vojni.

Petračeva dva, izza njiju kuka

France Škrabec

PILOTI

Piloti smo jeklene ptice,
ki vladajo ji roke in razum,
mi drzno smejemo se smrti v lice,
tovariš zvesti je naš pogum.

Visoko, visoko v oblake,
v nebo naši stroji leta
in sonce pozdravlja junake,
ki čuvajo naše meje.

Andraž, vi se pišete Hribar?

Ko sem šla predlani z zelišči in spominki na Ribniški sejem, sem spoznala prijazno čebelarko in zeliščarko Minko Plešnar iz Kočevja. Čez par mesecev sem jo pobrala, če mi mogoče lahko zrihta številko mobitela našega znanega pevca Andraža Hribarja. »Seveda, saj sta z mojim sinom kolega.« Hura! Problem rešen. Samo še poklicat. Vendar sem imela veliko tremo. »A vi ste Andraž? Pa Hribar se pišete? Pa bi prišli na Bloke zapet? Pa d'narja nimam! 3. aprila vas rabim!« sem v eni sapi zdrdrala v slušalko. Trema in strah sta naredila svoje. Toda Anražev smeh je vse to elegantno zakril. Ni čudno, da je v Sloveniji izbran kot moški z najlepšim nasmehom. Andraž, hvala vam za prijaznost, ki veje iz vas. Z neizmernim veseljem bomo prisluhnili vašim uspešnicam.

Drzna misel: v treh tednih pripraviti slovesnost

Na otvoritvi prenovljenih prostorov BOŠ-a, me je predsednik bloških lovcev Franc Hiti pobaral, kako kaj napredujem z jadralci. Kar odkrito sem mu priznala, da ne bo nič. »Ni d'narja, ni prostovoljcev, prekratek čas,« sem hitela z jamranjem.

»Kaj, kako misliš da so se pa tečajniki jadralne šole znašli? In če ne bi držali skupaj, ne bi noben avionček poletel. Tako tudi mi zdaj stopimo skupaj, pa ni šment, da nam ne rata.«

Rečeno, storjeno. Na njegovo pobudo smo se v marcu sestali v lovskem domu. Takrat me je šele zagrabilo panika. Tečajnika takratne šole, domačin Ivan Škrabec in postojnčan Drago Gabriel sta nam natrosila toliko podatkov, da mi je bilo takoj jasno, da je bilo to ena VELIKA reč. In da verjetno temu ne bom kos. Toliko pomembnih oseb in dogodkov strniti v nekaj minut na oder in par strani v glasilo, je praktično nemogoče.

Približno tako »splašeno«
kot tale bosanski
konjiček (1939) sem
se počutila, ko sem
začela »letati« po
uradih za to prireditev.

Marko Malec, sodelovec revije Naša krila mi je poslal iz svojega arhiva zajeten kup fotokopij, v katerih sem prebrala kup imen. Stane Raznožnik, Milivoj Šircelj, Franc Detter, Stane Rape, Boris Cijan, Vili Kopecky-Ibro, Rudi Piculin, Jože Perme, Anton Kuhelj, Stanko Bloudek, Samo Jenko, Gustav Ajdič, Stane Snoj, Lado Ambrožič, Janko Colnar, Nada in Vika Čadež, Janez Hercog in še nešteto drugih, nam daje veliko potrditev o resnični pomembnosti teh »aviončkov«.

Začetek jadralne šole Bloke

V strahu, da ne naredim »zbrke« sem se odločila, da s pomočjo fotografij prikažem le grob opis dogodkov. Kajti bojim se, da bi v svoji nevednosti naredila rekord v napakah. Prva napaka je že ta, da je bila okrogla obletnica lani. Sicer pa, bolje pozno, kot nikoli. Se strinjate?

Auto tedanjega časa imenovan »Kebrova rit«

Komisija raziskuje leta 1934 teren za jadranje na Blokah. Za teodolitom je inž. Cijan, ob njem polkovnik Švarc in s klobukom meteorolog prof. Dr. M. Milosavljević.

Moj obisk pri Vereni in Gustavu Ajdič

Med fotokopijami Markota Malca je bilo tudi vse o Blokah iz knjige Letalci in Slovenci, katere soavtor je gospod Ajdič. Ko sem jih samo prelistala, sem dobila tremo. Vse to skupaj spraviti, ni mačji kašelj. Za korajžo sem poprosila še moža, da je šel z menoj.

A strah je bil odveč. Zakonca Ajdič sta naju tako lepo sprejela, kot da smo že stari znanci. A malo »rešpepta« se me je vseeno še držalo. Zato sem, da bi premagala tremo, začela pogovor s soprogo Vereno. Nekaj časa sem jo samo debelo gledala, ko je naštevala, koga na Blokah vse pozna. Vendar mi je kmalu pojasnila, da je bila njena teta Viktrorija Trošt učiteljica pri Sv. Trojici, kjer je preživljala letne počitnice.

Levo Marija Zakrajšek
(Pismanoševa) in Verena Trošt
zdaj por. Ajdič

Veliko je prijateljevala z Marijo Zakrajšek, Pismanošovo iz Nove vasi, katere sliko še hrani. Na Bloke pa je hodila tudi smučat, čeprav so morali včasih poklicati volovsko vprego, da je povlekla avtobus na vrh Luzarjevega brega. Lepe spomine ima tudi na Hribarjevo, kamor še sedaj z veseljem zahaja.

REPETLAN! REPETLAN GRE!

Pod vodstvom njene tete so v Velikih Blokah v seniku igrali igro. Sredi predstave je zamaknjene gledalce presenetila svetloba iza odra. Zakaj? Igralci, ki so stali zadaj so slišali brnenje letala. Pohiteli so na plano, da vidijo to čudo. Pri tem so odprli zadnja vrata senika, ki so služila za ozadje odra. »Repetlan! Repetlan!« se je slišalo iz mladih, razigranih grl. No, kasneje so se navadili to čudo prav poimenovati.

NAJSTAREJŠI AKTIVNI PILOT

Gospa Verena je odšla kuhati kavico, gospod Gustav pa je odprl zajetno mapo z napisom Bloke, zibelka jadralnega letalstva. Vse oštrevilčeno, dokumentirano. Samo glej in se čudi!

Tedaj mi je resnično postalo žal, da se nisem zadeve lotila prej. Samo s pomočjo njegovega gradiva bi naredili čudovito razstavo. Tako pa sva jih delček odbrala, da jih posredujeva tudi vam preko tega glasila.

ŽE KOT ČETRTOŠOLČEK GLEDAL ZA AVIONI

Gustav Ajdič je zgodnje otroštvo preživeljal v Straži pri Novem mestu, do četrtega razreda pa v Bohinju, kjer je oče služboval. Tam so mejo preletavala letala, v katera se je zvedavo oziral. »Le kako ostanejo v zraku?« je fantina neprestano vrtal pri sebi.

Iz otroške zvedavosti, prirojene ustvarjalnosti ter obilico volje in poguma, je Gustav Ajdič postal legenda slovenskih letalcev. Ko se je moral zaradi bolezni upokojiti, je imel 64 let letalskega staža. Tako je bil najstarejši aktivni letalec v Jugoslaviji. POMISLITE! 64 let! Gospod Ajdič, iskrene čestitke iz zibelke jadralnega letalstva.

Interni tekmovalje modelarjev z modeli iz polnega lesa v Novi vasi 1935 leta

Leto 1931, začetek jadralnega letalstva na Blokah

Na pobudo nekaj članov ljubljanskega aerokluba je bila po šolskih počitnicah 1928. leta ustanovljena jadralna sekcija. Izdelovali so makete in letalske modele. Leta 1929 pa so dogradili prvo brezmotorno letalo.

Prvo brezmotorno letalo v Jugoslaviji

Ljubljanski Aero-Klub „Naša Krila“ si je pravkar dogradil šolsko brezmotorno letalo, s katerim hodi učiti mladino v letenju. Slika predstavlja letalo po Korčenskih mikarskih delih v delavnici Tivolske „Svica“.

*Po Ilustriranem „Slovencu“ štev 12, letnik V.
z dne: 24. III. 1929.*

Glabal

PRVO BREZMOTORNO LETALO

S prvim brezmotornim letalom se je zanimanje za to dejavnost še povečalo. In leta 1931 je Uprava aerokluba s pomočjo strokovnjakov določila Bloke na Notranjskem za letenje. Seveda je bilo treba obilo truda, preden se je letalo odlepilo od tal. Izdelali so nešteto letalskih modelov, s katerimi so pridobivali še kako potrebno znanje.

IZPOLNJENI POGOJI ZEMALJSKE SKUPŠČINE

Naselili so se v Novi vasi. Gostilničar Modic jim je dal na razpolago veliko pokrito verando, jim priskrbel hrano, sami pa so si pripravili slamnata ležišča. Za letala jim je odstopil veliko lopo za hišo. S tem so izpolnili vse pogoje »odločbe Zemaljske skupščine aerokluba«, da se lahko ustanovi jadralna šola tudi na Blokah. Upravni odbor aerokluba pa je šoli odobril najnujnejši denar.

Cvetkotova mati, v sredini
Lado Ambrožič

Prospekt jadralne šole na Blokah

Delite tako po prijavitvi formulir in obrazec za združnički pregled!
Informacije dnevno od 15. do 18. ure v klubovem lokalu:
LJUBLJANA, Gledališka ulica 10 (poštni predel 355).

**UPRAVA JADRALNE ŠOLE
AERO-KLUBA
LJUBLJANA**

KAKO PRIDEM NA BLOKE?

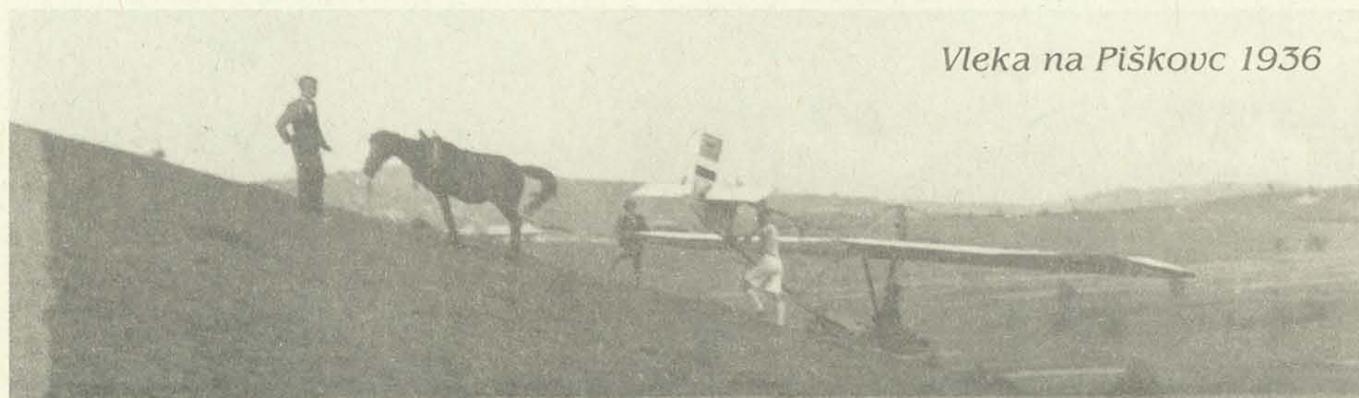
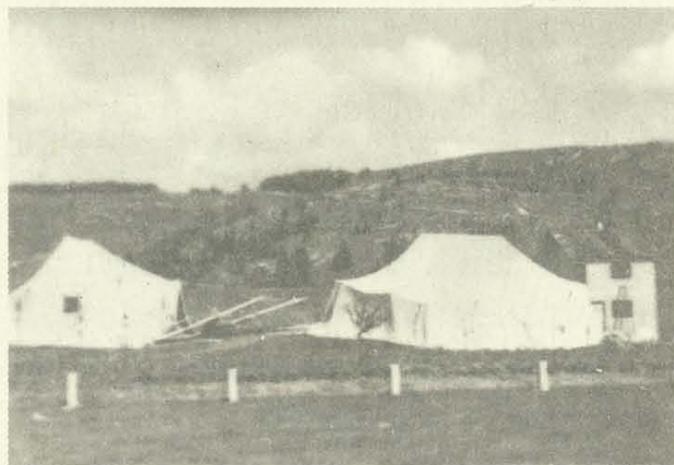
Gustav Ajdič se je še nedavno nazaj z eno od Cvetkotovih deklet spominjal, kako so kakšno nedeljo odšli na Bloško polico na palačinke, pa tudi zaplesali so.

VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE

Kakšna volja in zagnanost je bila v teh fantih. V soboto so ob 12.30 končali šolo, ob 13. uri so s kolesi že drveli proti Blokam. Kljub začasnim bivališčem in pomanjkanju denarja, so bili v svoji iznajdlivosti enkratni. Skoraj iz nič so dosegali lepe uspehe. Njihovo geslo vsi za enega, eden za vse, jih je trdno držalo skupaj na njihovi raziskovalni poti.

Kasneje so dobili dva vojaška šotorja, ki so ju postavili na zemljišče AAK (kjer je danes hiša Jožeta Rota).

Letalo so naložili na »kulca« in ga sprva še ročno rinili v hrib, kasneje pa s pomočjo bosanskega konjička odvlekli na vrh hriba.

Vleka na Piškovec 1936

»Pozor, vleci, teci, spusti!«

Na vrhu so letalo »zakajljali«, skozi pritrjen obroč na letalu pa potegnili gumijasto vrv. Na vsakem koncu vrvi je vleklo 4 do 5 tečajnikov. Na komando »vleci, teci« so poprijeli za vrv in jo vlekli, na »spusti« pa je učitelj popustil odpenjač na repu letala. Letalo je z velikim pospeškom zdrsnilo po zemlji in poletelo. Vrv je potem sama padla. Danes si težko predstavljam, kako težko delo je to bilo.

Prva skupina jadralcev na Blokah leta 1934. Od leve na desno v prvi vrsti so: Raznožnik, Bačar in Grpber, v drugi pa Kopecky, Sturz, Dolgan, Šircelj in Zupan.

KRST NOVIH JADRALNIH LETAL

26. julija 1936 se je na prostranem travniku pod Volčjanskim hribom lesketalo v soncu devet novih jadralnih letal, ki so čakala na krst. Posebno pozornost je vzbujalo letalo inka, po konstrukciji inž. Antona Kuhlja, izdelek jadralne skupine Stična. Tam sta bili še letali granau babyll z imeni YU-Pionir in YU-Mary hol's der teufel ter pet letal začetniškega tipa zögling.

*Pod Volčjanskim hribom postrojena letala,
pripravljena na svečani
krst.*

Svečanosti so se udeležili tedanji pomembni predstavniki vojnega letalstva: poveljnik letalske brigade v Zagrebu, letalski polkovnik Dušan Radovič, predstavnik središčne uprave aerokluba v Beogradu inž. Tadija Sondermayer, župan mesta Ljubljane dr. Jure Adlešič, za oblastni odbor aerokluba Ljubljana Rado Hribar, polkovnik Petar Nedeljković in Kvintijan Tartalja, sreski načelnik iz Logatca, predstavnik občine Bloke, šef centra letalske družbe Aeroput v Ljubljani, komandant trenažnega oddelka letalcev v Ljubljani, poročnik pilot-lovec Avgust Nežman in drugi javni delavci in predstavniki društev in ustanov. Letala je krstil župnik Švigelj. Sledil je krst. Pa ne s simboličnim razbijanjem steklenic šampanjca, temveč s prerezovanjem vrvic z baloni, ki so drug za drugim splivali pod nebo.

Skupina prijateljev: (od leve na desno) učitelj L. Ambrožič, dijaki: A. Čermelj, M. Čeerček in G. Schorn, študenta Pupis in M. Šircelj; pesnik-dijak I. Čampa (sedi na letalu), (sedi) učitelj R. Piculin, učitelj letenja S. Raznožnik in Rajner

Na Blokama je postavljen novi jedrilički rekord

RAZNOŽNIK JE OSTAO U VAZDUHU 10 SATI I 45 MINUTA

Stanko Raznožnik iz Ljubljane postavio je na Blokama nov nacionalan rekord sa 10 sati i 45 minuta.

Oblastni odbor u Ljubljani posvećuje več nekoliko godina naročitu pažnju »plavom športu« I blagodareći tome kao I sportskoj svesti ljubljanskij jedriličara, jedriličarstvo dalo je vrlo lepe rezultale. - u toku prošle godine izdano je 26 »A«, 21 »B«, 5 spotov »C« i 2 zvan. »C« diploma. Pored toga postignut je još jedan značajan uspeh na Blokama.

Rumunski podanik ing. G. Helmut Kaper, koji je prošle godine bio nastavnik letenja bezmotorne škole Blokama, leteo je na jedrilici »Gru« ne Post 3 sata, 20 minuta i 12 sekunda. Na dan 24 avgusta. To je do tada bilo najbolje postignuto vreme u našoj zemlji ...

Odlomek prispevka iz: Naša krila, 289/36

Upravnik jadralnega centra Raznožnik po pristanku z rekordnega poleta 30. julija 1936

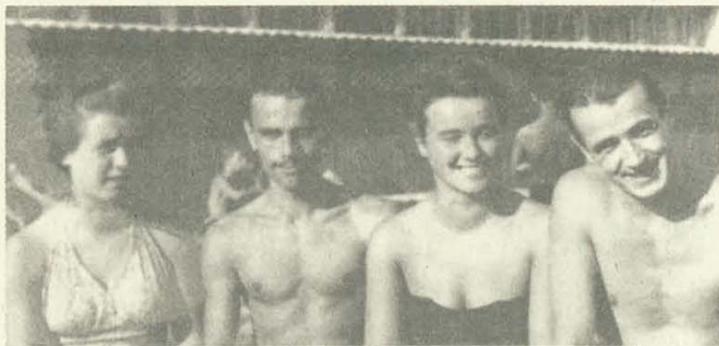
LETA 1938 ZGRAJEN HANGER

Z velikim veseljem in zavzetostjo so se lotili gradnje hangerja in jadralnega doma. Dograjena sta bila leta 1938.

Na obisku pri Viktoriji Čadež Kranjc, prvi slovenski letalki s »C« izpitom

Verena Ajdič mi je dala telefonsko številko Vike Čadež, kot so jo jadralci klicali. Še iz »bloških« časov sta prijateljici. Tako, da sem šla k Viki že kot prava poznavalka bloškega jadranja.

Od leve: Vika Čadež, Samo Jenko, Nada Čadež in Vili Kopecky-Ibro

Na obrazu ji je zaigral blažen nasmeh. »Ja, težko je bilo. Toliko fizičnega dela z vleko letal, pa s popravljanjem razbitih tudi. A se je izplačalo. Ja »C« izpit sem naredila leta 1940. To je pa res lepo, da ste se spomnili na obletnico. Če mi bo le zdravje dopuščalo sigurno pridem.« Seveda sem bila zelo vesela, da bomo imeli čast na Blokah gostiti prvo Slovenko s »C« izpitom. Zaradi stiske s časom sem jo samo še pobarala za slike.

»Kaj ste občutili, ko ste prvič prišli na Bloke?« sem se vzivelna v vlogo novinarke. »Lepoto, lepoto kraja. Tisti lepi zaobljeni hribčki in prijaznost ter preprostost ljudi. Bili so pripravljeni pomagati na vsakem koraku.« »Vi ste tudi prva Slovenka s »C« izpitom.«

Na kongresu vseh letalk v Beogradu okrog leta 1960

1940. potolčen državni rekord

Čeprav se je sezona začela pozno, je 29. julija jadralec Marjan Križman potolkel državni rekord v trajanju poleta, ki ga je leta 1939 postavil v Vršcu Aco Stojanović s časom 11 ur in 5 minut. Polet na Blokah pa je trajal 12 ur in 43 minut.

Kaj pa bloški fantje?

Jih
prepozname?

Če jih, mi
prosim
sporočite, da
bomo imeli
podatke za
nadaljno
obdelavo
podatkov.

Tudi domačini so letali, ampak bolj po vojni. Okrog 20 fantov je naredilo »A«, 15 »B« in 5 »C« izpit. Zvanični »C« izpit pa sta pridobila Jože Pakiž-Primožancev in Ivan Škrabec oba iz Nemške vasi. Ivana so celo predlagali, da bi šel v šolo za motorno letalstvo, a so mu to preprečile tedanje politične razmere.

Povedal mi je veliko zanimivosti, katere sem si skrbno zapisala. Ob podobni priložnosti jih bom z veseljem obelodanila.

Gospod Ivan, hvala za vaše potrpljenje. Kot tele v nova vrata sem gledala ob vašem pripovedovanju. Saj si nikakor nisem predstavljala vsega tistega vlečenja s kulcami, pa raztegovanja vrvi. Tudi ne vem od kod so jemali voljo, da so že pred četrto zjutraj, ko so bila letala na razpolago domačim fantom, tekli k Fari in vlačili letala, potem pa še cel dan vstrajali pri težkem kmečkem delu.

Ivan in Miro Mramor-Kovačev pa hraniha tudi fotografiski zapis iz svoje mladosti.

Od leve: Silvo Drapar-
učitelj OŠ, Franc Milavec-
Šuštarjev, Franc Kraševac-
Peruščkov, Janez Marolt-
Lastovec, Ado Zabukovec-
Barovčev, Miro Mramor-
Kovačev, sloni na letalu:
Ivan Škrabec iz Nemške
vasi, sedijo: Jože Pakiž-
Primožancev iz Nemške
vasi, Franci Bračič,
nastavnik iz Štajerske in
kuharica iz jadralnega
centra.

Kaj pa dekleta?

Ne, domačih deklet pa ni bilo zraven. A zadnji trenutek sem slučajno dobila kar dve zanimivosti. Iz Argentine mi je napisala pismo gospa Pavla Dobovšek, katerega citiram:

Miramar 5.3.2005

Spoštovana gospa Martina Hribar!

Gospa Majda Žurga, por. Prešiček (p.d. Grčova), mi je prinesla na vpogled zadnjo število Bloškega koraka. V njej sem brala, da boste 3. aprila praznovali 70 let jadralne šole in prosite za event. gradivo ali slike iz te dobe. Ker je moj pokojni mož- dr. Jože Dobovšek pred leti obiskoval to šolo, Vam iz njegovega arhiva pošiljam kopiji dveh slik. Na žalost ne vem točno letnice.

Vsem Vam čestitke k lepemu praznovanju in Vas prisrčno pozdravljam

Majda Žurga

Gospa Majda pa vam pošilja sledeče spomine:

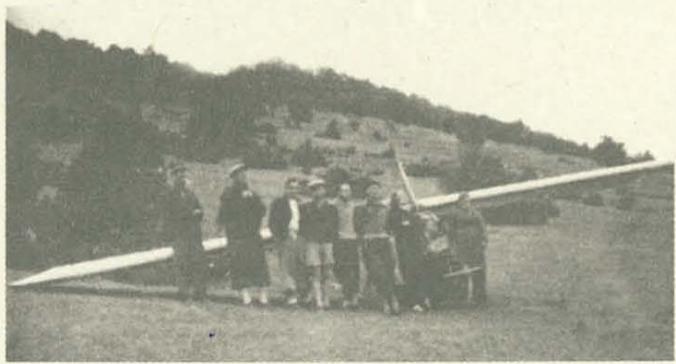
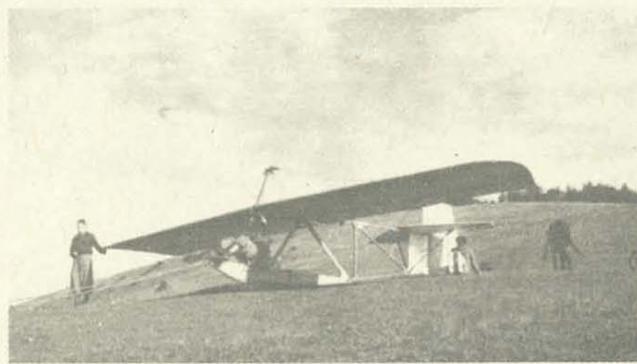
Z velikim veseljem prejemam in berem »Bloški korak«. V zadnjem pišete, da boste praznovali 70. obletnico jadralne šole. Nanjo imam mnogo spominov. Otroci smo se vedno veselili, kadar smo gledali jadralne plete. Seveda smo vse naprave natančno ogledovali. Najbolj so nam bile všeč elastične vrvi, katere je letalo rabilo za vzlet.

Nekoč smo se domenili, da jih bomo šli iskat v skedenj, kjer je bilo orodje spravljen. Ker pa je bil zaklenjen, smo enostavno odtrgali eno desko in skozi nastalo odprtino zlezli vanj. Tam smo videli veliko vrvi, katere smo začeli rezati s koso, ki je bila v prostoru. Vzeli smo si vsak nekaj kosov, jaz kar tri... In sem jih odnesla domov z velikim veseljem. Poiskala sam nekaj trsk in nanje napeljala elastiko. Tako sem naredila »citre«, na katere sem vsa srečna brenkala. Toda drugi dan smo bili otroci, ki smi vzeli vrvi, teheni doma in v šoli...

To so moji spomini iz srečnih otroških let na Blokah.

Lepo Vas pozdravlja

Dobrine Dobrovšek

Slike iz arhiva dr. Jožeta Dobovška

Snegulka Detoni iz Begunj

Par dni pred prireditvijo sem šla na upravno enoto Cerknica še dopolnit vlogo za prireditvev. Zdolgočaseno sem čakala na vrsto in mimoidočim ponudila vabila za obletnico. Mimo je prišel tudi načelnik, vendar sem ga prepozno spoznala, da bi roko umaknila. Zaznal je mojo zagato in vabilo z nasmehom vzel ter odhitel dalje po hodniku.

Toda v trenutku, ko je prebral naslov prireditve, se je vrnil k meni rekoč: »A veste, da je tudi moja sorodnica letala na Blokah?« Seveda sem takoj vzela blok s svinčnikom, kjer imam zapisano:

Snegulka Detoni, doma iz ta spodnjega malna v Begunjah, je bila hči premožnih posestnikov. Tako so jo dali v sole v Ljubljano, kjer je doktorirala iz kemije. Med študijem pa je spoznala navdušence »modrega športa«, kateri so z nalezljivim veseljem hiteli vsake počitnice na Bloke. Med njimi je bila velikokrat tudi ona in o vsem tem pripovedovala tudi Maksimiljanu Turšiču, katerega sem po naključju srečala.

Gospod Maksimiljan mi je obljubil, da bo ob obisku Snegulke v domu starješih občanov, kjer zdaj prebiva, pridobil še več njenih spominov, katere bomo »prišparali« za ta pravi »almanah« o bloški jadralni šoli.

Po koncu 2. svetovne vojne ...

... pa med prve ustanovljene centre prištevamo jadralni center v Ribnici, ki je imel šolo tudi na Blokah (druga je bila v Kompoljah). Center na Blokah je dobil nekaj letal iz avstrijske Koroške.

Ker pa so bili postopoma ustanovljeni aeroklubi po drugih krajih v državi je bilo letelnja počasi konec. Vsa jadralna letalska dejavnost se je namreč usmerila na letališča.

LETO 1949

Kar nekaj bloških letalcev je pristalo v Postojni, kjer so masovno izdelovali letalske modele.

Spuščali pa so se tudi jadralni piloti, katerim je pomagal inštruktor modelarstva in padalski učitelj Vencelj Ličer.

*Modelarji na letališču, od leve proti desni:
Roman Savnik, bruno Bazajko, Marjan Uršič,
Vencelj Ličer*

LETO 1952

V postojnskem aeroklubu so razmišljali o oživitvi letenja na Blokah, nekdanji jadralni šoli Zveznega jadralnega centra Ribnica.

»Hanger na Blokah še obstaja, vendar propada, čeprav je v lasti aerokluba Ljubljana, ki je imel tam še pred vojno šolo jadranja. Imamo dva VRABCA- eden bi lahko letel na Blokah. Tam živi padalec Franc Klemenc, ki je skakal tudi v Postojni in bil udeleženec II. Letalskega zleta v Rumi, tedaj naš član.«

Jadralni piloti od leve proti desni: Andrej Češarek, njegov priatelj, Valentin Kožuh in Edo Lorencon

Iz Almanaha Aerokluba Postojna 1945-2000

PO LETU 1955

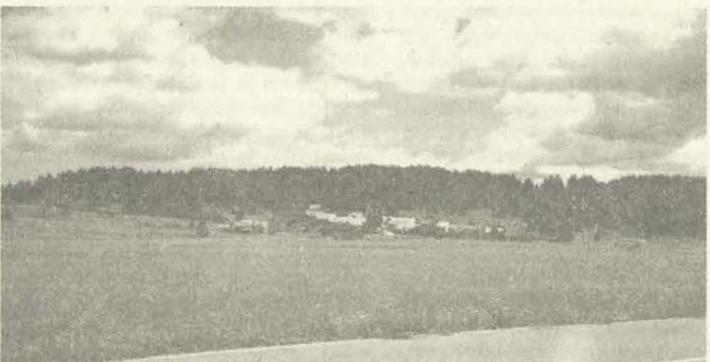
Deske od hangerja so porabili za slepe strope takratnega doma TV partizan (današnje telovadnice), kjer služijo svojemu namenu še danes.

V 70. LETIH ZGRADILI 800 M STEZE

Pod Piškovcem je bilo v 70. letih pravo delovišče, saj je »letalski« oddelek teritorialne obrambe razstreljeval kar velik hribček, da jim je uspelo splanirati 800 m pristajalne steze. Sem Janeza Oblaka (Pismanošovega) iz Vrhnikе malo oštela, kaj niso bili bolj vztrajni, da bi steza ostala še do današnjih dni. »Ja, pogoji so bili res takšni, da bi se zgodovina bloškega letalstva odvijala naprej,« je dejal z nostalgičnim glasom.

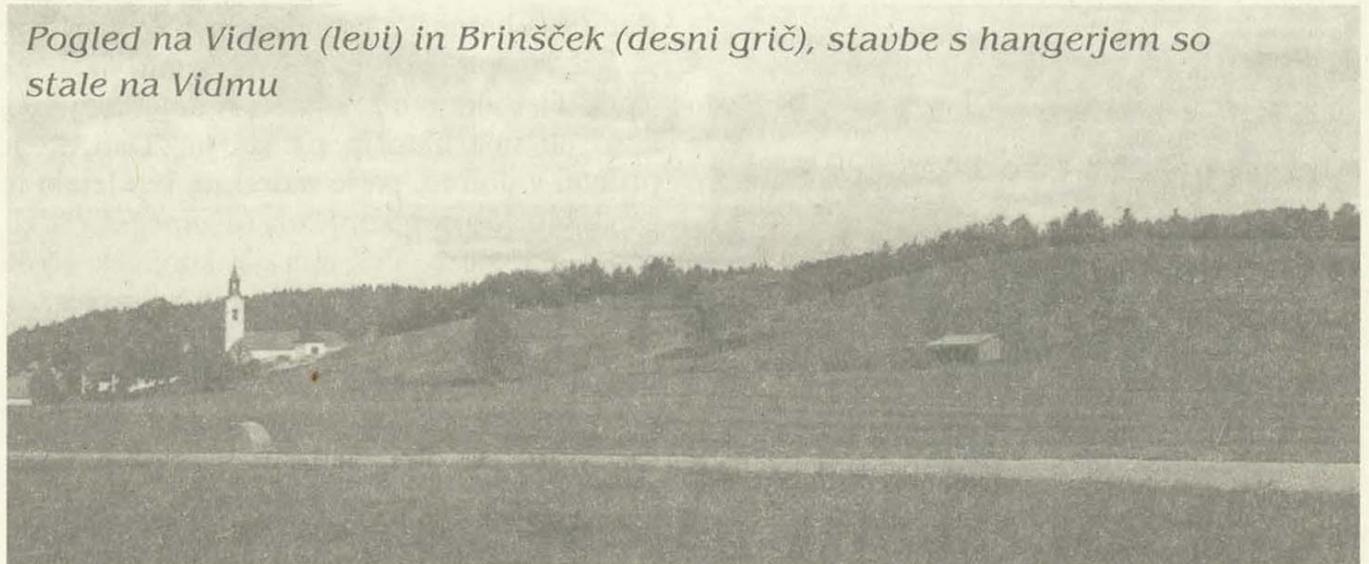
KRILA 1999

Gospod Igor Bitenc, ki ob vikendih Bločan rata, mi je tudi poslal revijo Krila 1/1999, kjer je objavil krajši zapis o Blokah. Zaradi pomanjkanja prostora sem vzela samo slike, ostalo šparam... za prihodnič.

Bradatka, na desni sliki Volčjanski hrib nad Nemško vasjo

Pogled na Videm (levi) in Brinšček (desni grič), stavbe s hangerjem so stale na Vidmu

Tako izgleda vrh Vidma danes, v ozadju Bradatka, levo Bloke.

Ivan Škrabec, edini še živeči Bločan z A, B, C in zvaničnim »C« izpitom.

Ptički z gnezdom

Z gospodom Gabrijelom Bogatajem sem se za sredino februarja dogovorila za pogovor. Takoj me je napotil na RTV Slovenija, katera je posnela film »Ptički z gnezdom«. Toda v nedeljo, na dan bloških tekov, sem slišala njegovo osmrtnico. Saj je potožil, da se bolj slabo počuti, a mi bo z veseljem pomagal, kolikor bo v njegovi moči. Njegov kolega Drago Gabriel se je v imenu letalcev od njega ganjljivo poslovil.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste mi pomagali v tako kratkem času spraviti še kar solidno brošuro, a ne? Lepo prosim, sporočite mi, če sem kje kaj v naglici naredila narobe, da za prihodnič upoštevam. Ravno tako vas prosim za gradivo, katerega mogoče imate. Hvala še enkrat!

P.S. Ko sem že končevala s pisanjem, me je poklical še Drago Gabriel. Njihova članica jim je prinesla slike svoje sorodnice Štefke Kavčič, ki je lani umrla v 94. letu. Joj, čudovita kompanija ste vi, letalci. Kot mi je povedal vaš starosta Gustav Ajdič, vsi za enega, eden za vse.

Tri minute za dušo...

Ali se je izplačalo?

Moja naivnost in neizkušenost je botrovala temu, da sem lezla iz minusa v minus. Pri psihičnem in finančnem izčrpavanju na poti do cilja (ustanovitvi društva), mi je večkrat pomagala tale misel:

- 100** je tistih, katerim si pomagal,
- 50** od njih te ne bo več pogledalo,
- 25** jih bo menilo, da je bila to tvoja dolžnost,
- 15** jih bo zahtevalo, da narediš še veliko več,
- 9** ti jih bo nagajalo za dobro, ki so ga prejeli,
- EN** sam se ti bo vedno zahvaljeval in prav ta bo od vseh stotih najbolj reven.

In sedaj premisli: **ALI SE JE IZPLAČALO?**

Misljam, zares mislim, **DA SE JE!**

Hribarjev sklad

Ker sem bila osebno velikokrat v veliki finančni stiski, iz lastnih izkušenj vem, kako je hudo, ko te še «pes ne povaha.». Že korak po nujnih opravkih ti je smrtna muka. Zato bom v svoji okolici po svojih močeh pomagala. Že če gre s teboj po uradih ustreznih institucij nekdo bolj korajžen, ti je veliko lažje.

Če bomo uspešni z zbiranjem denarja na naših prireditvah, bomo višek odvajali v »Hribarjev sklad«, iz katerega bomo pomagali družinam v stiski. Že brezobrestni kredit iz našega sklada bi rešil marsikakšno trenutno finančno krizo. Ko nujno rabiš, ne najdeš človeka, ki bi ti posodil.

Kot upokojena poštna uslužbenka vem, kako občutljiv instrument je denar. Kako hudo je ko ga ni niti za sol, ve pa samo tisti, ki je to izkusil na lastni koži. Upam, da bo moj iskren namen dosežen in prišel do ušes najbolj potrebnih. Ko je enkrat upanje, je tudi zaupanje.

Iskrena hvala, da ste me »poslušali« do konca

Martina Hribar

Nikoli ne pozabi na 3 reči:

- 1. NA VERO**
- 2. NA SVOJE DOBROTNIKE**
- 3. NA SVOJE NAPAKE**

DOBROTNIKI DANAŠNJE PRIREDITVE SO:

OBČINA BLOKE

Nova vas 4a, 1385 Nova vas
tel.: 01 709 89 16
faks: 01 709 89 17

NOVOLIT, podjetje za
proizvodnjo izolacijskih
izdelkov d.d.

Nova vas 56, 1385 Nova vas
tel.: 01 7050-300
faks: 01 7050 330

KIA KRAŠEVEC, pooblaščen
servis za vozila Kia
Bojan Kraševac s.p.
Studenec 12a, 1385 Nova vas
tel.: 01 709 89 36
fax: 01 709 89 37

HRIBAR FRANCE s.p..
montaža hladilniške opreme,
izolacij za hladilnice, svečarstvo
Studenec 9, 1385 Nova vas
tel./faks: 01 709 82 82
gsm: 041 766 791

JOŽE MULC s.p..
avtoprevozništvo in storitve s
težko gradbeno mehanizacijo,
Fara 1, 1385 Nova vas,
tel.: 01 709 89 50,
gsm: 041 656 129

GOSTILNA MIKLAVČIČ, ohceti,
obletnice do 100 oseb
Miklavčič Janez s.p.
Velike Bloke 14, 1385 Nova vas,
tel.: 01 709 80 40

BLOŠKI ODMEV, narodno
zabavni ansambel
ohceti, veselice, obletnice, razne
zabave, ozvočenje in izvedba
preditev, ... Jože Rot s.p.
gsm: 041 835 162

HRIBAR MARTINA
Zeliščarstvo in spominki
Ravne na blokah 12
1385 Nova vas
gsm: 051 228 575

INDIHAR TOMAŽ, izdelovanje
miniaturnih sodčkov (5 in 10 l)
Krkovo pri Karlovici 2
1315 Velike Lašče
gsm: 041 927 237

GAMBLING CO D.O.O.
Direktor Rajko Hrvatič
Spodnje Škofije 295
6281 Škofije

GOVEDNIK elektrostoritve d.o.o.
Fara 15, 1385 Nova vas
tel.: 01 709 89 86
gsm: 031 648 198